

Sprawozdanie z II International Congress
of Clinical and Health Psychology on Children and Adolescents
(II Międzynarodowy Kongres Psychologii Klinicznej i Zdrowia
Dzieci i Młodzieży), 17-19 listopada 2016, Barcelona, Hiszpania

II International Congress of Clinical and Health Psychology on Children and Adolescents (II Międzynarodowy Kongres Psychologii Klinicznej i Zdrowia Dzieci i Młodzieży) odbył się w dniach 17-19 listopada 2016 roku w Barcelonie w Hiszpanii. Organizatorami Kongresu były: Aitana Investigación Research team of Analysis, Intervention and Applied Therapy to Children and Adolescents z Universidad Miguel Hernández oraz Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat Rovira i Virgili, Universitat Ramon Llull i Universitat Oberta de Catalunya. Komitetowi Organizacyjnemu przewodniczył José P. Espada z Universidad Miguel Hernández. Komitet Naukowy tworzyli badacze z Hiszpanii, Niemiec, USA, Brazylii, Portugalii, Holandii, Wielkiej Brytanii, Cypru, Słowenii, Australii i Kolumbii. Przewodniczyła mu Profesor Rosa M. Raich z Universitat Autònoma de Barcelona.

Idea stworzenia płaszczyzny wymiany doświadczeń psychologów zainteresowanych zdrowiem fizycznym i psychologicznym dzieci i młodzieży, trudnościami szkolnymi, w szczególności w nauce, oraz problematyką inter-

wencji zainspirowała grupę badaczy AITANA pracujących na Wydziale Psychologii Zdrowia Uniwersytetu Miguela Hernández do zorganizowania pierwszego sympozjum naukowego w 2010 roku. W następnych latach sympozjum skupiało coraz większą liczbę specjalistów z Hiszpanii i naukowców z innych krajów. Zachęciło to grupę inicjatywną do zwołania I Międzynarodowego Kongresu Psychologii Klinicznej i Zdrowia Dzieci i Młodzieży, który odbył się w Madrycie w 2015 roku. Sukces organizacyjny i naukowy tego wydarzenia przyczynił się do przygotowania kolejnej konferencji o międzynarodowej randze w 2016 roku w Barcelonie.

Program II Kongresu obejmował 8 wykładów, 33 tematyczne sympozja i inne formy aktywne, takie jak spotkania z zaproszonymi gośćmi, 4 panele ekspertów, ekspozycje narzędzi użytecznych w diagnozie terapii dzieci i młodzieży oraz warsztaty. Zaprezentowano 275 referatów (131 w ramach tematycznych sympozjów) i 270 plakatów. Obrady odbywały się w języku angielskim i hiszpańskim. Uczestniczyło w nim ponad 700 badaczy z 50 krajów.

Wśród referentów było dwóch psychologów z Polski, którzy reprezentowali Uniwersytet Opolski i Uniwersytet Kazimierza Wielkiego z Bydgoszczy.

Organizatorzy umożliwili uczestnikom Kongresu spotkanie z wieloma wybitnymi psychologami.

Był wśród nich Profesor Pim Cuijpers z Vrije Universiteit z Holandii, który został uznany za światowego eksperta (nr 1) na polu badania i leczenia depresji (ranking <http://expertscape.com/ex/depression>). Profesor omówił zasady interwencji w przypadku depresji i lęku u dzieci i młodzieży poprzez Internet. Współcześnie Internet daje wiele nowych efektywnych sposobów interwencji. Profesor Cuijpers poparł tę tezę wynikami badań wskazującymi, że zmiany technologiczne znacznie poszerzają szanse na pomoc poprzez Internet, ale też wskazał na wyzwania z tym związane stojące przed specjalistami.

Doktor Susan H. Spence, emerytowana profesor z Griffith University (Australia), wygłosiła wykład poświęcony zapobieganiu i leczeniu zaburzeń lękowych oraz depresji u dzieci i młodzieży. Zaprezentowała efekty pionierskiego wdrażania poznawczo-behawioralnej terapii (CBT) w leczeniu lęku i depresji dzieci i młodzieży z wykorzystaniem Internetu (BRAVE Program). Przedstawiła rozwój programu BRAVE-Online, jego ewaluację, mobilne aplikacje i potencjał w nim tkwiący dla wsparcia terapii w ośrodkach specjalistycznych. Przedstawiona wersja programu obejmuje 10 sesji w tygodniu i zawiera elementy psychoedukacji, detekcji fizjologicznych sygnałów lęku, techniki relaksacyjne, kształtowania umiejętności radzenia

sobie w sytuacjach trudnych, umiejętności rozwiązywania problemów, wzmacniania *ja* i inne. Program jest też kierowany do rodziców dzieci z problemami lękowymi, daje im możliwość opanowania strategii redukcji lęku u dziecka, które polegają m.in. na zachęcaniu go do odważnego zachowania („be brave”). Pani Profesor w uznaniu jej wkładu w psychologię kliniczną dziecka została uhonorowana Ian Campbell Memorial Prize for Clinical Psychology (2009) i Order of Australia (2016). Wśród jej najbardziej istotnych osiągnięć na polu psychologii wymienia się autorską Skalę Lęku Dzieci (SCAS), która została przetłumaczona na 28 języków, w tym na język polski (adaptacja polska – Delvecchio i in., 2017).

Profesor Gilbert J. Botvin z Cornell University, USA, autor LifeSkills Training Program (LST), przedstawił zasady programu ograniczającego ryzyko uzależnienia od nikotyny, alkoholu i narkotyków, który – czego dowodzą wyniki badań – przynosi długotrwałe zmiany w zachowaniu uczniów. Zaburzenia przejawiające się zachowaniami przemocowymi, przestępczymi, różnymi zachowaniami ryzykownymi (np. niebezpieczne prowadzenie samochodu czy tzw. niebezpieczny seks, ryzyko zarażenia wirusem HIV) są skutecznie ograniczane przez rozwijanie u młodych ludzi umiejętności radzenia sobie z samym sobą i ważnych umiejętności społecznych umożliwiających oparcie się wpływowi tych rówieśników i mediów, którzy propagują ryzykowny czy niezdrowy styl życia.

Wykłady przedstawili także Loretta Sweet Jemmott (Drexel University, Phi-

Philadelphia, PA, USA) i John Barton Jemcott III (University of Pennsylvania, Philadelphia, PA, USA) na temat promocji zdrowia seksualnego wśród młodych ludzi. Christina Salmivalli (University of Turku, Finland) zaprezentowała wykład poświęcony prewencji przemocy i cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży (KiVa Antibullying Program). Torkel Klingberg (Karolinska Institute, Sweden) przybliżył możliwości treningu Working Memory (WM) i uwagi w codziennym życiu. Katja Beesdo-Baum (Technische Universität Dresden, Germany) poświęciła wykład epidemiologii zaburzeń lękowych u dzieci i młodzieży.

Podczas trwającego trzy dni Kongresu praktycy i naukowcy poszukiwali możliwości wczesnej interwencji w przypadku kryzysów rozwojowych, w kwestii zapobiegania zaburzeniom, takim jak depresja, lęk czy cyberprzemoc. Prezentowano najnowsze techniki badania, oceny i interwencji w przypadku zdiagnozowania zaburzeń psychopatologicznych, trudności w uczeniu się. Zwrócono uwagę na znaczenie kondycji zdrowotnej dla prawidłowego rozwoju psychospołecznego oraz funkcjonowania dzieci i młodzieży. Analizowano m.in. wpływ przewlekłego bólu na zachowanie dzieci i młodzieży oraz zaburzenia neurologiczne w tych okresach rozwojowych. Uczestnicy Kongresu rozpatrywali także zagadnienia związane z wpływem warunków rodzinnych i społecznych na zdrowie młodych ludzi.

Zaprezentowano najnowsze technologie przydatne w promocji wszystkich aspektów zdrowia, odporności psychologicznej, edukacji seksualnej, edukacji rodziców, wychowawców i nauczycieli.

Podsumowując, Kongres był ważnym wydarzeniem skoncentrowanym na promowaniu dobra dzieci i młodzieży oraz upowszechnianiu wiedzy najbardziej przydatnej w codziennej pracy specjalistów z młodymi ludźmi doświadczającymi trudności na różnych polach aktywności. Stworzył warunki do nawiązania współpracy międzynarodowej i wytyczył kierunki dalszych badań nad zdrowiem dzieci i młodzieży.

Obradom towarzyszyły także imprezy kulturalne, oprócz bankietu zorganizowano zwiedzanie urokliwych miejsc pięknej Barcelony.

Kolejny, trzeci Kongres obędzie się w Sewilii w Hiszpanii w listopadzie 2017 roku. Organizatorzy zapraszają praktyków i badaczy zainteresowanych oceną psychologiczną zdrowia oraz choroby dzieci i młodzieży, w tym zaburzeniami lękowymi, zaburzeniami afektywnymi, przemocowymi, zachowaniami ryzykownymi i problemowymi, takimi jak uzależnienia, nadużycia seksualne, zaburzenia odżywiania, ale też ADHD, autyzmem, trudnościami w nauce, funkcjonowaniem dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, nowymi koncepcjami w promocji oraz profilaktyce zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.

Hanna Liberska

Literatura cytowana

Delvecchio, E., Li, J.B., Liberska, H., Lis, A., Mazzeschi, C. (2017). The Polish Spence Children's Anxiety Scale: Preliminary Evidence on Validity and Cross-Cultural Comparison. *Journal of Child and Family Studies*, 26, 6, 1554-1564 .